

Læreplan i medieuttrykk

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 1. april 2020 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2020

Om faget

Fagenes relevans og sentrale verdier

Medieuttrykk handler om medieproduksjon, kreativitet, samarbeid, kritisk tenkning og digital dømmekraft. Faget gir elevene mulighet til å kunne forstå medienes mangfoldige uttrykksformer og til å kunne produsere medieuttrykk til ulike formål med profesjonelt utstyr og profesjonell programvare. Gjennom arbeid med kreative prosesser, produksjon og analyse forbereder medieuttrykk elevene på et arbeidsliv med stadige endringer og rask teknologisk utvikling.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Medieuttrykk skal bidra til at elevene opplever skaperglede og utvikler engasjement og samarbeidsevne, gjennom at de får ta del i praktisk produksjon av ulike medieuttrykk. Kreativitet og utforskertrang blir stimulert i faget ved at elevene får tid til å tenke, reflektere og prøve ut nye løsninger i produksjonen av medieuttrykk. Faget skal gi elevene kunnskap om etiske problemstillinger knyttet til produksjon og publisering av medieuttrykk, og slik gjøre dem til mer etisk bevisste medieprodusenter og kritiske mediekonsumenter.

Kjerneelementer

Kreativitet, produksjon og prosess

Kjerneelementet kreativitet, produksjon og prosess handler om å lage selvstendige medieuttrykk og om å løse oppdrag både individuelt og i samhandling med andre. Det handler også om å utvikle ideer og konsepter og om å bruke egnede medieplattformer og profesjonelt produksjonsverktøy. Videre handler det om å forstå kreative og produktive arbeids- og designprosesser.

Kommunikasjon, virkemidler og uttrykksanalyse

Kjerneelementet kommunikasjon, virkemidler og uttrykksanalyse handler om medienes stil- og uttrykkshistorie, hvordan medieuttrykk og deres virkemidler brukes til ulike kommunikasjonsformål, og hva som er effektiv kommunikasjon. Videre handler det om å forstå og bruke forskjellige stiler, komposisjonsprinsipper, virkemidler, fortellerteknikker og dramaturgi i egne medieuttrykk og om å tilpasse dette til hensikt, budskap, målgruppe, situasjon og medieplattform.

Etikk, opphavsrett og vurdering

Kjerneelementet etikk, opphavsrett og vurdering handler om å forstå og forholde seg til gjeldende regler knyttet til arbeid med å forme medieuttrykk og arbeid med ulike medieproduksjoner. Videre handler det om å utvikle evne til kritisk tenkning og refleksjon gjennom å analysere og vurdere egne, medelevers og profesjonelle medieuttrykk.

Tverrfaglige temaer

Demokrati og medborgerskap

I medieuttrykk handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å tenke kritisk og å utvise medborgerskap i arbeid med ulike medieuttrykk og mottakere. Det handler også om å håndtere meningsbrytninger og å respektere uenighet i medieproduksjoner. Videre handler det om at produksjon av medieuttrykk kan bidra til mediemangfold og kommunikasjon i samfunnet.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i medieuttrykk innebærer å uttrykke og vurdere meninger, ideer og følelser i dialog med andre i tilknytning til produksjonsprosesser og medieprodukter. Det innebærer også å bruke og reflektere over fagterminologi i møte med fagmiljøer og når man presenterer egne og andres arbeid.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i medieuttrykk innebærer å produsere og kommunisere gjennom ulike sjangre. Videre innebærer det å dokumentere, presentere og vurdere egne og andres produkter ved hjelp av fagterminologi.

Å kunne lese

Å kunne lese i medieuttrykk innebærer å lese og forstå spesifikasjoner, oppdragsbeskrivelser og retningslinjer for å kunne utføre et arbeid. Videre innebærer det å vurdere kommunikasjon og hvordan virkemidler og fortellerteknikk blir benyttet for å få fram et budskap.

Å kunne regne

Å kunne regne i medieuttrykk innebærer å kunne beregne kostnader og priser ved produksjon og å forstå ulike verdier som beskriver form, proporsjoner, volum og dimensjoner i design.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i medieuttrykk innebærer å utforske, kommunisere, produsere og publisere medieprodukter og kommunikasjonsverktøy ved hjelp av digitale ressurser. Det innebærer å kunne bruke samhandlingsverktøy for å tilegne seg faglig kunnskap og å uttrykke egen kompetanse. Videre innebærer det å vise dømmekraft i valg og bruk av digitale ressurser

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering medieuttrykk 1

Kompetansemål etter medieuttrykk 1

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- produsere medieuttrykk i ulike sjangre og formater
- planlegge en prosess for produksjon av et medieuttrykk
- bruke grunnleggende teknikker for idéutvikling
- bruke og vedlikeholde profesjonelt produksjonsutstyr og profesjonell programvare
- utforske ulike tidligere og moderne stilarter og uttrykksformer, og reflektere over hvordan de preger medieuttrykk i dag
- bruke komposisjonsprinsipper i produksjon av medieuttrykk og reflektere over hvordan de ulike delene påvirker hverandre
- utforske og bruke ulike kommunikasjonsmodeller i produksjon av medieuttrykk
- reflektere over opphavsrett, etikk og regler i arbeid med medieproduksjoner
- utøve kildekritikk i egne medieuttrykk

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i medieuttrykk 1. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de lager medieuttrykk i ulike sjangre og formater individuelt og sammen med andre, og når de bruker relevant produksjonsutstyr i dette arbeidet. De viser og utvikler også kompetanse i faget når de bruker komposisjonsprinsipper og kommunikasjonsmodeller for å produsere medieuttrykk og tilpasse til riktig målgruppe. Videre viser og utvikler elevene kompetanse i faget når de beskriver hvordan ulike virkemidler og stiler påvirker innhold og budskap i medieuttrykk.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å la elevene lage selvstendige medieuttrykk i ulike sjangre og

formater og ved å la elevene få utforske og bruke produksjonsutstyr og programvare i arbeidene. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i produksjonen av medieuttrykk, og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen for å styrke egen produksjonspraksis og evnen til faglig refleksjon.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har ved avslutningen av opplæringen etter medieuttrykk 1. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i medieuttrykk 1 basert på kompetansen eleven har vist gjennom praktisk produksjon av ulike medieuttrykk og gjennom refleksjon og etisk bevissthet omkring medieuttrykkenes virkemidler og funksjon.

Kompetansemål og vurdering medieuttrykk 2

Kompetansemål etter medieuttrykk 2

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- produsere ulike medieuttrykk individuelt og i samarbeid med andre
- bruke og reflektere over teknikker for idéutvikling
- bruke og vedlikeholde profesjonelt produksjonsutstyr og profesjonell programvare tilpasset produkt og kvalitetskrav i mediebransjen
- utforske ulike stilarter og uttrykksformer, og bruke disse i egne produksjoner
- utforske ulike virkemidler og fortellerteknikker, og reflektere over bruken av disse i egne og andres medieuttrykk
- utvikle budskap og reflektere over valgt målgruppe, formål, sjanger og plattform
- reflektere over opphavsrettslige og etiske spørsmål i egne og andres medieuttrykk
- bruke kilder på en kritisk og etterprøvbar måte i egne medieuttrykk

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i medieuttrykk 2. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de produserer ulike medieuttrykk individuelt og i samarbeid med andre. Videre viser og utvikler elevene kompetanse i faget når de produserer medieuttrykk i ulike sjangre, for ulike formål og for ulike målgrupper. De viser og utvikler

også kompetanse i faget når de bruker fortellerteknikker og kunnskap om tidligere og moderne stilarter til å utvikle egne medieuttrykk, samtidig som de tar hensyn til opphavsrettslige og etiske utfordringer ved bruk av referanser. Videre viser og utvikler de kompetanse i faget når de analyserer og sammenligner medieuttrykk, og når de reflekterer over uttrykkenes kontekst og hvordan den kan forme innhold og budskap i medieuttrykket.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å la elevene utforske og produsere medieuttrykk på egen hånd og sammen med andre og gjennom å veilede dem i arbeidet med kreative og praktiske løsninger. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres når det gjelder å jobbe selvstendig, konsentrert og hensiktsmessig med teoretiske og praktiske oppgaver, og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen for å styrke egen produksjonspraksis og evnen til faglig refleksjon.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har ved avslutningen av opplæringen etter medieuttrykk 2. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i medieuttrykk 2 basert på kompetansen eleven har vist gjennom planlegging og praktisk produksjon av medieuttrykk og gjennom refleksjon rundt bruken av virkemidler og kilder.

Kompetansemål og vurdering medieuttrykk 3

Kompetansemål etter medieuttrykk 3

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- produsere ulike målgrupperettede medieuttrykk individuelt og i samarbeid med andre
- dokumentere og kvalitetssikre produksjonsprosesser
- jobbe utforskende med idéutvikling gjennom systematisk kildearbeid
- planlegge, gjennomføre og vurdere en større selvvalgt og utforskende medieproduksjon tilpasset en tenkt eller reell oppdragsgiver
- vurdere egen bruk av profesjonelt produksjonsutstyr og profesjonell programvare tilpasset produkt og kvalitetskrav i mediebransjen
- analysere hvordan inspirasjon fra tidligere og moderne stilarter og uttrykk former nåtidens medieuttrykk
- utforske og bruke ulike virkemidler og fortellerteknikker i medieuttrykk
- utvikle budskap tilpasset målgruppe, formål, sjanger og plattformer

- vurdere opphavsrettslige og etiske utfordringer i medieproduksjon ut fra gjeldende lover og regelverk

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i medieuttrykk 3. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de jobber kreativt med ideer, og når de viser til dokumenterte og kvalitetssikrede produksjonsprosesser. Videre viser og utvikler elevene kompetanse i faget når de produserer medieuttrykk i ulike sjangre, for ulike formål og for ulike målgrupper. De viser og utvikler også kompetanse når de bruker kunnskap om tidligere og moderne stilarter til å videreutvikle egne medieuttrykk, og når de viser bevissthet om opphavsrettslige og etiske utfordringer ved bruk av referanser. Videre viser og utvikler de kompetanse når de analyserer, tolker og sammenligner medieuttrykk og utforsker og reflekterer over deres kontekst og funksjon.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved å la elevene utforske aktuelle mediefaglige problemer og arbeide kreativt for å løse disse. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres når det gjelder å jobbe selvstendig, konsentrert og hensiktsmessig med teoretiske og praktiske oppgaver, og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen for å styrke egen produksjonspraksis og evnen til faglig drøfting.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har ved avslutningen av opplæringen etter medieuttrykk 3. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i medieuttrykk 3 basert på kompetansen eleven har vist gjennom praktisk produksjon av medieuttrykk i ulike sjangre og til ulike formål, og gjennom kritisk drøfting av virkemidler og etikk.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

Medieuttrykk 1: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Medieuttrykk 2: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Medieuttrykk 3: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Medieuttrykk 1: Eleven kan trekkes ut til praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen skal ha forberedelsesdel.

Medieuttrykk 2: Eleven kan trekkes ut til praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen skal ha forberedelsesdel.

Medieuttrykk 3: Eleven kan trekkes ut til praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen skal ha forberedelsesdel.

Eksamen for privatister

Medieuttrykk 1: Privatisten skal opp til praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.

Medieuttrykk 2: Privatisten skal opp til praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.

Medieuttrykk 3: Privatisten skal opp til praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.